

Presentation av talare

Forskningskonferens 2024

Nationellt centrum | mot hedersrelaterat våld och förtryck

Länsstyrelsen
Östergötland

Moderator

Narges Ravanbakhsh

**Jurist, utbildare och projektledare
på kunskapsföretaget Amphi**

Med mångårig erfarenhet av att arbeta med våldsutsatta har Narges specialiserat sig på att omvandla forskning till praktiskt användbara verktyg för yrkesverksamma. Hon började sitt engagemang under studietiden på Lunds universitet, där hon som volontär på en kvinnojour i Malmö stöttade kvinnor och barn utsatta för hedersrelaterat förtryck. Detta ledde till en rad olika roller inom ideell och kommunal verksamhet, där hon bland annat arbetat som boendestödjare, samordnare, projektledare och styrelsemedlem.

Idag utvecklar och leder Narges utbildningsinsatser om hedersförtryck och våld i nära relationer. Arbetet går ut på att med stöd i forskning utveckla metoder och material som ger personal, inom framför allt kommunala och statliga verksamheter, verktyg att öka kunskapen om hedersförtryck och hur verksamheterna kan stötta våldsutsatta vuxna och barn. Insatserna kretsar främst kring att uppmärksamma våld och bemötande, upprättande av riktlinjer och praktisk implementering av lagstiftning.

Narges intresserar sig mycket för hur kunskap och forskning om hedersförtryck kan användas på ett sätt som är verksamhetsnära och tillgängliggjord för personal som arbetar nära personer som lever med hedersförtryck. Det handlar ofta om att ta ett ämne som väcker tankar och känslor och med hjälp av upplevelsebaserad pedagogik och didaktik skapa lärandemiljöer som skapar lärandelust hos utbildningsdeltagarna. Det gynnar i förlängningen de våldsutsatta personer som utbildningsdeltagarna möter.

I sin roll som moderator vill Narges bidra till att skapa en brygga mellan forskningen och det viktiga arbete som praktiker utför för och med våldsutsatta personer.

Forskare

Siv-Britt Björktomta

**Universitetslektor vid Institutionen
för socialt arbete**

Uppsala universitet

Siv-Britt Björktomta är socionom och disputerade 2012 vid institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet med avhandlingen: Om patriarkat, motstånd och uppbrott – tjejers rörelser i sociala rum. Avhandlingen är en av de första som beskriver hedersrelaterat våld och förtryck ur döttrarnas perspektiv. I den undersöks hur tjejer med utländsk bakgrund, ofta kategoriserade som utsatta flickor i patriarkala familjer/utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck själva beskriver och hanterar sin livssituation.

Kärnan i Björktomtas forskningsområde är familjereaktioner med kön och generation som maktdimensioner. Forskningen rör sig inom två spänningsfält där det första handlar om generation och rör förhållandet mellan föräldraauktoritet och barns beroende och utsatthet. Det andra spänningsfältet handlar om kön och avser konflikter mellan mäns överordning och kvinnors underordning. När det gäller forskning om hedersrelaterat våld och förtryck, har Björktomta samarbetat med forskare från Norge, Danmark, Finland och England.

Aktuella forskningsprojekt:

Kvalitativ studie av arbetet med att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck mot personer med funktionsnedsättning. Projektet är ett Regeringsuppdrag till Myndigheten för Delaktighet (MFD) att genomföra en fördjupad kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck mot personer med funktionsnedsättning. Målet är att genom intervjuer fånga erfarenheter från både yrkesverksamma som i sitt arbete kommer i kontakt med målgruppen och personer med funktionsnedsättning som har erfarenheter av en hederskontext. Projektet avrapporteras till regeringen i mars 2025.

Hur bedömer socialtjänsten tecken på hedersrelaterat våld (HRV) och hur kan deras arbetssätt utvecklas? Projektet handlar om förebyggande arbete och tidiga insatser avseende hedersrelaterat våld. Syftet är att dels följa hela den process som utsatta barn (HRV) går igenom inom socialtjänsten från orosanmälan till uppföljning av insatser. Dels att dokumentera det familjebaserade sociala arbetet som bedrivs i en kommun och identifiera nyckelfaktorer för framgång och risker i det sociala arbetet. På sikt syftar projektet till att utveckla metoder för hur socialt arbete med hedersrelaterat våld kan organiseras. Projektet ligger inom ramen för det 6-åriga forskningsprogrammet, åren 2024–2029, *What works?* Att tidigt fånga upp barn och unga som riskerar att fara illa. Kunskaps- och metodutveckling i samverkan med socialtjänst, skola, polis, BVC och brukare. [Länk till What works](#)

Aktuella publikationer:

Björktomta, S-B. (2023). *Hedersrelaterat våld som ett kontinuum*. Utbildningsfilm; Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK. [Länk till publikation](#)

Björktomta, S-B. (2022). Hedersrelaterat våld och förtryck: en förståelsemodell av ett komplext fenomen. Ingår i: *Socioekonomisk segregation och hedersrelaterat våld och förtryck Stockholm: Delegationen mot segregation (DELMOS)*.

Björktomta, S-B. (2019) Honor-Based Violence in Sweden – Norms of Honor and Chastity. *Journal of Family Violence* 34: 449. [Länk till publikation](#)

Björktomta, S-B. (2012) *Om patriarkat, motstånd och uppbrott – tjejers rörelser i sociala rum*. Doktorsavhandling. Malmö: Égalité. [Länk till publikation](#)

Björktomta, S-B. (2008) Saraprojektet 2004–2007. Ett metod- och kompetensutvecklingsprojekt. Stockholm: Länsstyrelsen i Stockholms län. [Länk till publikation](#)

Björktomta, S-B. (2007) Personalens möten med utsatta flickor – arbete mot hedersrelaterat våld. Sköndals arbetsrapportserie nr 48. Stockholm: Ersta Sköndal högskola. [Länk till publikation](#)

Björktomta, S-B. (2005) Unga kvinnor, frihet och heder – om socialt arbete och hedersrelaterat våld. Sköndals arbetsrapportserie nr 37. Stockholm: Ersta Sköndal högskola. [Länk till publikation](#)

Hanna Cinthio

Doktor i socialt arbete

Malmö universitet

Med en bakgrund som mellanösternvetare och en forskarutbildning i socialt arbete intresserar sig Hanna Cinthio för dem som lever mellan parallella normsystem, i vad hon kallar för "glappet". I sin avhandling har hon intervjuat två grupper – ungdomar från ett visst bostadsområde i Malmö och personer dömda för brott med hedersmotiv – om deras upplevelser av familjerelationer, gränser och normer.

Hanna Cinthio har bred erfarenhet av att arbeta med hedersrelaterade frågor som strateg, utbildare och forskare både inom Sverige och internationellt. Hon föreläser i många olika sammanhang och har genomfört uppdrag för en rad myndigheter och organisationer under sina 25 år i fältet.

Aktuella forskningsprojekt:

Studie för Myndigheten för delaktighet kring unga med funktionsnedsättning, hederskontexter, normbrytande beteende och rekrytering in i kriminalitet (pågående).

Intervjustudie på uppdrag av RFSU kopplad till det föreliggande politiska förslaget om att förbjuda kusinäktenskap (pågående).

Aktuella publikationer:

Smärtpunkten. En undersökning av rättsväsendets arbete med att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck mot personer med funktionsnedsättning. Studie genomförd av Hanna Cinthio för Myndigheten för delaktighet inom ramen för ett större regeringsuppdrag. Under publicering hösten 2024.

Hedersrelaterat våld och förtryck - Skolans ansvar och möjligheter. Stödmaterial reviderat och uppdaterat av Hanna Cinthio för Skolverket, 2024.

Cinthio, Hanna (2024). "Om hedersrelaterade begränsningar kring förskolebarn". I Högdin & Ouis (red): Hedersrelaterat våld och förtryck: Professionellas uppdrag och utmaningar. Stockholm: Liber.

Cinthio, Hanna (2024). "Digitala aspekter på hedersrelaterat våld och förtryck". I Högdin & Ouis (red): Hedersrelaterat våld och förtryck: Professionellas uppdrag

och utmaningar. Stockholm: Liber.

Cinthio, Hanna (2023). "Om hedersnormer, sexualitet och 'svensk' sexualupplysning". I de Cabo y Moreda, Holmström & Ouis (red): Sexualitet och socialt arbete. Stockholm: Liber.

Cinthio, Hanna (2023). Rörelser i gränslandet. Om komplexa hedersnormer och samhälleliga markeringar. Malmö: Malmö universitet.

Sara Högdin

**universitetslektor och docent i
socialt arbete vid Akademin för
hälsa och välfärd**

Högskolan i Halmstad

Sara Högdin är docent i socialt arbete och studierektor för forskarutbildningen i hälsa och livsstil vid Högskolan i Halmstad. Hennes huvudsakliga forskningsinriktning är skolsocialt arbete samt professionellas möten med unga som utsätts för olika former av våld, däribland hedersrelaterat våld och förtryck. Högdin har sedan år 2004 undervisat om grund- och gymnasieskolans möjlighet att identifiera och stödja unga som lever i en hedersrelaterad kontext vid Stockholms universitet och Högskolan i Halmstad. Hon har även anlitats som föreläsare av Skolverket, länsstyrelsen och kommuner på ämnet hedersrelaterat våld i stort och i relation till skolsocialt arbete i synnerhet. Högdin har genomfört ett antal forskningsprojekt som relaterar till ämnet, till exempel uppmärksammade hennes avhandlingsarbete omfång och lagstiftning gällande unga som inte får delta i avgränsade undervisningsinslag i grundskolan och ledde till en förändring till kring befrielsegrunderna i skollagen (2010: 800). Hon har även publicerat ett flertal bokkapitel och artiklar på området.

Aktuella forskningsprojekt:

Bemötande av unga nyanlända som utsatts för sexuellt våld (inkl. hedersrelaterat våld och förtryck): En studie av professionellas handlingsutrymme, tolkningar och agerande (nyligen avslutat)

Att bekämpa våld och förtryck inom familjen: En kartläggning av interventioner i det sociala arbetet för att identifiera, behandla och förebygga våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld (pågående)

Aktuella publikationer:

Högdin, Sara, Helmersson, Sara & Eriksson, Helena (2023). Young people in honour-based contexts: Negotiations and reasoning on the obligation to report concern among school staff in Sweden. *Nordic Social Work Research*.

Vallström, Maria, Högdin, Sara & Helmersson, Sara (2023). Möten med elevers

hedersrelaterade begränsningar: Dilemman och strategier. Maria Zackariasson, David Gunnarsson, Elisabeth Wollin (red.). Det komplexa uppdraget. Kulturanalytiska perspektiv på skola, förskola och fritidshem. Lund: Studentlitteratur.

Backlund, Åsa, Högdin, Sara & Spånberger-Weitz, Ylva (2023). Skolan som arena för förebyggande socialt arbete. Torbjörn Forkby, Sofia Enell & Johanna Thulin (red.) Prevention med barn och unga. Teori och praktik för socialt och pedagogiskt arbete. Lund: Studentlitteratur.

Andersson, Janicke, Helmersson, Sara, Högdin, Sara & Ouis, Pernilla (2024). Att möta sexuell utsatthet: Professionella perspektiv i arbetet med unga nyanlända. Lund: Studentlitteratur.

Backlund, Åsa, Högdin, Sara & Spånberger-Weitz, Ylva (2024). "Skolsocialt arbete – en introduktion" i Backlund, Åsa, Högdin, Sara & Spånberger-Weitz, Ylva (red.). Skolsocialt arbete. Skolan som plats för och del i det sociala arbetet. Malmö: Gleerup.

Backlund, Åsa & Högdin, Sara (2024). Skolan som arena för integration. Åsa Backlund, Sara Högdin & Ylva Spånberger-Weitz (red.). Skolsocialt arbete. Skolan som plats för och del i det sociala arbetet. Malmö: Gleerup.

Högdin, Sara (2024). Att identifiera och förebygga hedersrelaterat våld. Åsa Backlund, Sara Högdin & Ylva Spånberger-Weitz (red.). Skolsocialt arbete. Skolan som plats för och del i det sociala arbetet. Malmö: Gleerup.

Backlund, Åsa, Högdin, Sara & Spånberger-Weitz, Ylva (2024). Socialt arbete i skolan – uppgifter, perspektiv och dilemman. Åsa Backlund, Sara Högdin & Ylva Spånberger-Weitz (red.). Skolsocialt arbete. Skolan som plats för och del i det sociala arbetet. Malmö: Gleerup.

Högdin, Sara & Ouis, Pernilla (2024). Inledning. Pernilla Ouis & Sara Högdin (red.) Hedersrelaterat våld och förtryck: Professionellas uppdrag och utmaningar. Stockholm: Liber.

Högdin, Sara & Helmersson, Sara (2024). Skolkuratorers erfarenheter av hedersrelaterat våld och förtryck i skolmiljö. Pernilla Ouis & Sara Högdin (red.) Hedersrelaterat våld och förtryck: Professionellas uppdrag och utmaningar. Stockholm: Liber.

Helmersson, Sara & Högdin, Sara (2024). Förebyggande insatser mot hedersrelaterat våld: Fokus på utövare och potentiella utövare. Pernilla Ouis & Sara Högdin (red.) Hedersrelaterat våld och förtryck: Professionellas uppdrag och utmaningar. Stockholm: Liber.

Högdin, Sara & Ouis, Pernilla (2024). Summering och framåtblickar. Pernilla Ouis & Sara Högdin (red.) Hedersrelaterat våld och förtryck: Professionellas uppdrag och utmaningar. Stockholm: Liber.

Eriksson, Helena, Helmersson, Sara & Högdin, Sara (accepted). Skolkuratorns samtal med unga migranter - i gränslandet mellan stödsamtal och behandling. Socialvetenskaplig tidskrift.

Anna Vogel

**Universitetslektor och docent vid
Institutionen för svenska och
flerspråkighet**

Stockholms universitet

Anna Vogels arbete kretsar kring hur olika perspektiv gör avtryck i språket och hur språket påverkar världen. Vid gränsen mellan "språk som system" och "språk i bruk" fungerar Vogels forskning som en brygga, då hon både intresserar sig för språkets inneboende logik och för hur språket samspelar med olika kontexter och situationer i omvärlden. Semantik är den övergripande ingången.

Aktuella forskningsprojekt:

Anna Vogel har tillsammans med Pia Raattamaa Visén ett pågående forskningsprojekt om ungdomars uppfattning om heder, i samarbete med Rädda Barnen. I projektet undersöks:

- Hur ungdomar, som går på en skola där heder enligt uppgift från skolkurator är relevant, sinsemellan förhandlar om vad begreppet heder egentligen betyder. Materialet kommer från fokusgruppsintervjuer som Vogel arrangerat.
- Hur ungdomar på samma skola i sin läsning av skönlitteratur intar olika perspektiv i normkonflikter som kan uppstå kring heder. Materialet har samlats in vid ett författarbesök på samma skola, och har analyserats tillsammans med universitetslektor Pia Raattamaa Visén från Stockholms universitet.

Aktuella publikationer:

2024. Tillsammans med Pia Raattamaa Visén: Om du hade levt det livet som din pappa ville, hade du ångrat dig då? Analyser av elevfrågor i ett temaarbete om hedersnormer. I: Anders Ohlsson, Anders Sigrell, Paul Strand och Martin Sundby (red.): Språk och litteratur, en omöjlig eller skön förening? SMDI 15. (Studia Rhetorica Lundensia 8). Lund: Lunds universitet. (fulltext - hela volymen - gå till sid 247).

Vogel, Anna (under utgivning) Heder. Ungdomars förhandling kring ett laddat begrepp. Språk och stil

Vogel, Anna (inskickad/submitterad) Heder, informationsskällor och positionering. Ungdomars beskrivningar av heder kopplade till jämställdhet och fredliga och

inkluderande samhällen. Svenskans beskrivning

Raattamaa Visén, Pia & Vogel, Anna (under arbete) Att närma sig ett kontroversiellt ämne – En analys av elevfrågor om en bok om hedersförtryck

Raattamaa Visén, Pia & Vogel, Anna (under arbete) Ett demokratiskt samtal? – Analyser av hur elevfrågor under ett författarbesök bidrar till att skapa ett rum där hedersnormer kan utforskas

Pia Raattamaa Visén

**Universitetslektor och docent vid
Institutionen för ämnesdidaktik**

Stockholms universitet

Pia Raattamaa Visén är docent i språkdidaktik med inriktning mot svenska och universitetslektor vid Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet. Raattamaa Visén disputerade 2015 med avhandlingen *Att samtala om texter: från träteknik och svetsteori till antikens myter*. Med en bakgrund som legitimerad gymnasielärare och arbete i gymnasieskolan under tjugo år samt förskoleverksamhet både i Sverige och utomlands, har Raattamaa Visén ett intresse för och erfarenhet av arbete med skolutveckling och lärarfortbildning inom området läs- och skrivutveckling. Hennes forskningsintressen rör läsande, textsamtal, ämneslitteracitet och svenskämnets didaktik.

Aktuella forskningsprojekt

I samarbete med Anna Vogel vid Stockholms universitet undersöker Pia Raattamaa Visén hur elever ställer frågor om skönlitteratur som tar upp temat heder i tematisk undervisning som involverar svenskämnet.

- Hur ungdomar, som går på en skola där heder enligt uppgift från skolkurator är relevant, sinsemellan förhandlar om vad begreppet heder egentligen betyder. Materialet kommer från fokusgruppsintervjuer som Vogel arrangerat.
- Hur ungdomar på samma skola i sin läsning av skönlitteratur intar olika perspektiv i normkonflikter som kan uppstå kring heder. Materialet har samlats in vid ett författarbesök på samma skola, och har analyserats tillsammans med universitetslektor Pia Raattamaa Visén från Stockholms universitet.

Aktuella publikationer:

2024. Tillsammans med Anna Vogel: Om du hade levt det livet som din pappa ville, hade du ångrat dig då? Analyser av elevfrågor i ett temaarbete om hedersnormer. I: Anders Ohlsson, Anders Sigrell, Paul Strand och Martin Sundby (red.): Språk och litteratur, en omöjlig eller skön förening? SMDI 15. (Studia Rhetorica Lundensia 8). Lund: Lunds universitet. (fulltext - hela volymen - gå till sid 247).

Raattamaa Visén, Pia & Vogel, Anna (under arbete) Att närma sig ett kontroversiellt ämne – En analys av elevfrågor om en bok om hedersförtryck

Raattamaa Visén, Pia & Vogel, Anna (under arbete) Ett demokratiskt samtal? – Analyser av hur elevfrågor under ett författarbesök bidrar till att skapa ett rum där hedersnormer kan utforskas

Praktiker

Bygga Broar

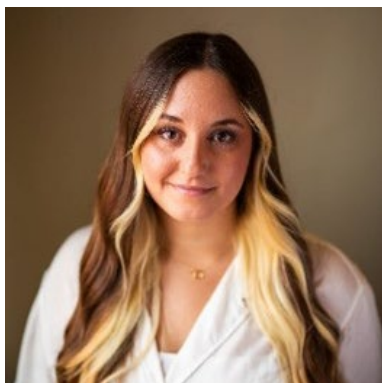
**Linda Ohlsson &
Emmelie Rönnblad**

Bygga Broar är en modell för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck i förskola och skola. Verktöget är processinriktade värdegrundsdialoger utifrån barn och ungas rättigheter. Bygga Broar bidrar till ett strategiskt, långsiktigt och systematiskt värdegrundsarbete i mötet med familjen. Arbetet är utvärderat av Göteborg samt Malmö Universitet. Länk för mer information: www.byggabroar.nu.

Linda Ohlsson driver det nationella arbetet med Bygga Broar, mångårig erfarenhet av att arbeta med våldsutsatta och att utbilda olika yrkesgrupper som möter barn, unga och vårdnadshavare.

Emmelie Rönnblad har en bakgrund som förskollärare, utbildar och projektleder Bygga Broar och har lång erfarenhet av utvecklingsarbete med fokus på dialog och interkulturalitet.

Linda Ohlsson och Emmelie Rönnblad har skrivit boken Förebygg begränsande normer som bygger på arbetsmodellen Bygga Broar och riktar sig till personal i förskolan. Boken ger verktyg för att fördjupa samverkan med hemmet och stärker din kompetens att samtala om svåra ämnen med barnets bästa i fokus. Länk för mer information: [Forskolepocket Förebygg begränsande normer - Natur & Kultur \(nok.se\)](http://Forskolepocket.Forebygg.begransande.normer-Natur&Kultur.nok.se).

Novahuset

Moa Lindh

Novahuset är en ideell förening som erbjuder stöd och rådgivning till personer som har blivit utsatta för någon form av sexuellt våld, oavsett om det skett online eller offline. Anhöriga är också välkomna för stöd och rådgivning. Alla är välkomna att kontakta Novahuset för stöd, oavsett ålder och könsidentitet.

Novahuset arbetar även förebyggande och erbjuder workshops och föreläsningar i skolklasser och utbildar yrkesverksamma, exempelvis skol- och vårdpersonal. Länk för mer information: www.novahuset.com

Moa Lindh är projektledare samt ansvarig för förebyggande och uppsökande verksamhet på Novahuset.

Gottsundaskolan

Lotta Svedberg, Emma Bastin & Emma Strandberg

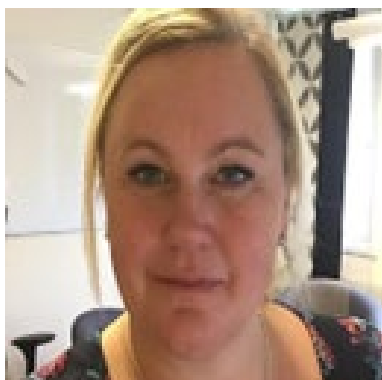
Uppsala kommun

Sedan fem år tillbaka arbetar Gottsundaskolan med ett litteraturprojekt i åk 9 där undervisningen utgår ifrån Elaf Alis bok Vem har sagt något om kärlek? I projektet får eleverna lära sig om HRV och om hur utbrett det är i Sverige. Gottsundaskolan ligger i ett utsatt område och har elever som lever i en hederskontext. När projektet startades fick all personal utbildning i HRV och ett exemplar av boken. Lärarna Lotta Svedberg, Emma Bastin och Emma Strandberg som arbetar med litteraturprojektet har sett goda effekter av arbetet, framför allt bland eleverna men projektet har också fått en spridning till andra skolor och kommuner. Katarina Gunnarsson från Studio ett, SR, gjorde i våras ett omfattande reportage om skolans arbete. Länk för mer information: <https://sverigesradio.se/artikel/bok-om-hedersfortryck-en-del-av-undervisningen-i-gottsundaskolan--2>

Lotta Svedberg är lärare i svenska, engelska åk 6–9 samt förstelärare.

Emma Bastin är lärare i svenska som andraspråk, engelska och matematik åk 6–9 samt förstelärare.

Emma Strandberg är lärare i svenska och svenska som andraspråk i åk 6–9.

Skolkurator

Sara Karlström

Mjölby kommun

Sara Karlström har arbetat som skolkurator på Kungshögaskolans gymnasium under drygt fem år och arbetar sedan snart två år på Vasaskolan F-3 och Egebyskolan F-3 i Mjölby kommun. Hon har under 7 års tid mött många elever som lever i någon form av hederskontext och kommer dela med sig av sina erfarenheter, hur få utsatta att våga berätta och hur få till en god samverkan med Socialtjänsten. Ytterligare en erfarenhet är att arbeta med ensamkommande ungdomar och att starta upp en utslussverksamhet för dessa ungdomar.

Länsstyrelsen
Östergötland

www.lansstyrelsen.se/ostergotland